

Sygn. akt III Ca 689/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Barbara Braziewicz (spr.)

Sędzia SR (del.) Żaneta Bloma – Wojciechowska

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie sprawy

z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.

przeciwko Gminie G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 5 lutego 2014 r., sygn. akt I C 814/13

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 1 i 2 o tyle, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.657,10 zł (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt siedem złotych i 10/100) w miejsce kwoty 2.876,82 zł,**

b) **w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 663,60 zł (sześćset sześćdziesiąt trzy złote i 60/100) z tytułu zwrotu kosztów procesu;**

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 129 zł (sto dwadzieścia dziewięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del). Żaneta Bloma – Wojciechowska SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy G. kwoty 4.067,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 lutego 2014r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. przeciwko Gminie G. o zapłatę w punkcie 1 zasądził od pozwanej Gminy G. na rzecz powódki Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. kwotę 2.876,82 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2013 roku; w punkcie 2 dalej idące powództwo oddalił; w punkcie 3 koszty postępowania stosunkowo rozdzielił obciążając nimi pozwaną w 70% a powódkę w 30% i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 382,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przytoczony wyrok oparty został na ustaleniach szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń tych wynika, że Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. jest właścicielem lokalu położonego w G. przy ulicy (...). Lokale położone w tym budynku tworzą wspólnotę mieszkaniową a powódka jest jej członkiem. Powódka jako właściciel ponosi koszty czynszu za lokal. Powierzchnia lokalu wynosi 57,26 m². Lokal podlega administrowaniu Dyrektora Oddziału (...) w K.. Wyrokiem zaocznym z 21 stycznia 2000 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach nakazała H. i M. D. opuszczenie lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) czarnego 3a/9 i wydanie go Wojskowej Agencji Mieszkaniowej Oddział Terenowy w G. w stanie wolnym od osób i rzeczy. Wyrok stał się prawomocny. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. – Oddział (...) w K. złożyła wniosek egzekucyjny do komornika sądowego. Wskazując, że Sąd nie przyznał prawa do lokalu socjalnego zwróciła się o wystąpienie do Gminy G. o dostarczenie zobowiązanym pomieszczenia tymczasowego celem umożliwienia wykonania wyroku. O wszczęciu egzekucji zostali zawiadomieni H. i M. D., którzy podali, iż nie są w stanie opuścić lokalu, gdyż nie otrzymali oferty innego lokalu, a środki którymi dysponują nie pozwalają na jego zapewnienie. Pismem z 1 czerwca 2012 r. komornik sądowy wezwał Gminę G. do wskazania tymczasowego pomieszczenia, powołując się na art. 1046§4 k.p.c. Pismo wpłynęło 21 czerwca 2012 r. W odpowiedzi na wezwanie gmina G. odpowiedziała, iż wymienione osoby są zarejestrowane na liście osób oczekujących na zapewnienie pomieszczenia tymczasowego, jednakże aktualnie Gmina G. nie dysponuje wolnymi lokalami. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. – Oddział (...) w K. skierowała do komornika sądowego pismo wskazując, iż upłynął okres 6 m-cy od dnia wezwania Gminy G. do dostarczenia pomieszczenia tymczasowego, wobec czego wnosi o dokonanie eksmisji do schroniska, noclegowni lub innej placówki. Pismem z 12 kwietnia 2013 r. komornik sądowy wezwał Gminę G. do wskazania adresu schroniska, noclegowni lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe dla H. i M. D.. Decyzją nr (...) z 24 maja 2010 r. Dyrektor Oddziału (...) w K. w sprawie zmiany wysokości opłat za używanie lokali mieszkalnych ustalił i wprowadził z dniem 1 lipca 2010 r. dla zasobu administrowanego przez Oddział (...) w K. miesięczną opłatę za używanie 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego w wysokości wynoszącej kwotę 2,02 zł, powiększoną o kwotę wynikającą z uchwały wspólnoty mieszkaniowej, co dla lokali położonych w budynku przy ul. (...) w G. łącznie 6,64 zł. Na dzień 30 kwietnia 2013 r. w G. na wydanie decyzji o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego oczekiwało 35 żołnierzy w służbie stałej oraz 642 żołnierzy w służbie kontraktowej. Pismami z 29 stycznia 2013 r., doręczonymi 7 lutego 2013 r., Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. wezwała Gminę G. do zapłaty kwoty 4.215,13 zł z odsetkami w terminie 7 dni od doręczenia pisma, z tytułu niedostarczenia pomieszczenia zastępczego dla małżonków D. oraz do zapłaty kwoty 835,03 zł z tytułu odszkodowania za niedostarczenie miejsca w noclegowni, schronisku, innej placówce. Z tytułu niedostarczenia miejsca w noclegowni, schronisku, innej placówce wezwano następnie do zapłaty kwoty 650,77 zł, pismo doręczone 5 marca 2013 r., kwoty 650,77 zł pismo doręczone 22 marca 2013 r., kwoty 669,35 zł pismo doręczone 24 kwietnia 2013 r. Na uiszczenie każdej z kwot zakreślono termin 7 dni od doręczenia. W okresie od 8 czerwca 2012 r. do 17 lipca 2013 r. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. uiściła na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w G., w związku z przysługującym jej tytułem prawnym do lokalu nr (...) w tym budynku, kwoty: po 1.135,94 zł w czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie, grudniu 2012r. oraz kwoty 1.142,74 zł w styczniu 2013 r., 1.143,62 zł w lutym 2013 r., 81,16 zł, 487,66 zł, 1177,64 zł w marcu 2013 r. i 1.177,64 zł w lipcu 2012 r. H. i M. D. nadal zamieszkują w lokalu przy ul. (...) w G. i od wielu lat nie uiszczają należności związanych z zajmowaniem lokalu. Zaległości na rzecz Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. posiadają charakter wieloletni. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. wielokrotnie występowała jako powódka przeciwko H. i M. D. o zapłatę zadłużenia z tytułu zajmowania lokalu, w następstwie czego prowadzone są postępowania egzekucyjne ze świadczeń emerytalnych H. i M. D.. Postępowanie egzekucyjne prowadzone jest od 2009 r. i dotyczy zadłużenia od 2003 r. Miesięcznie egzekwowana jest od małżonków D. łącznie kwota 890 zł.

Sąd uznał, iż powyższy stan faktyczny częściowo posiadał charakter bezsporny, w pozostałym zakresie Sąd ustalił go w oparciu o znajdujące się w aktach sprawy dokumenty oraz zeznania świadków, szczegółowo podane w uzasadnieniu, które w sposób wnikliwy i wszechstronny przeanalizował.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo podlegało uwzględnieniu w części. W oparciu o regulację art. 1046 § 4 k.p.c. wykonując obowiązek opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, komornik usunie dłużnika do innego lokalu lub pomieszczenia, do którego dłużnikowi przysługuje tytuł prawny i w którym może zamieszkać. Jeżeli dłużnikowi nie przysługuje tytuł prawny do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może zamieszkać, komornik wstrzyma się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina właściwa ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu, na wniosek komornika, wskaże dłużnikowi tymczasowe pomieszczenie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy. Po upływie tego terminu komornik usunie dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe wskazanej przez gminę właściwą ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu. Usuwając dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe, komornik powiadomi właściwą gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi tymczasowego pomieszczenia. Kwestia tego czy na gminie, właściwej według miejsca położenia lokalu mieszkalnego z którego ma nastąpić eksmisja, spoczywa obowiązek zapewnienia lokalu, o którym mowa w powołanym przepisie, jak również to czy zaniechanie wykonania tego zadania powoduje odpowiedzialność po stronie gminy, wielokrotnie stanowiło przedmiot orzeczeń Sądu. Rozstrzygając tę kwestię warto przywołać uchwałę Sądu Najwyższego wydaną w składzie 7 sędziów z 13 grudnia 2011 r., III CZP 48/11, w której jednoznacznie stwierdzono, iż gmina ponosi wobec właściciela lokalu mieszkalnego odpowiedzialność na podstawie art. 417 § 1 k.c. za szkodę powstałą w okresie obowiązywania art. 1046 § 4 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804) na skutek zaniechania wskazania, na wezwanie komornika, tymczasowego pomieszczenia dla dłużnika mającego obowiązek opuszczenia, opróżnienia i wydania tego lokalu. Zatem przewidziany w art. 1046 § 4 k.p.c. obowiązek gminy do wskazania tymczasowego pomieszczenia, w przypadku wykonywania obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego, powoduje odpowiedzialność gminy na podstawie art. 417 § 1 k.c. wobec właściciela lokalu podlegającego opróżnieniu w sytuacji, gdy gmina nie wskaże pomieszczenia tymczasowego. Zapewnienie wskazanego lokalu stanowi obowiązek organów władzy publicznej – tu: gminy, a jego zaniechanie rodzi odpowiedzialność na podstawie art. 417 § 1 k.c. Przy tym jedyną podstawą skonstruowania obowiązku gminy wskazania dłużnikowi w postępowaniu egzekucyjnym pomieszczenia tymczasowego jest właśnie art. 1046 § 4 k.p.c. W żadnym innym przepisie ustawodawca do tego obowiązku nie nawiązuje. Na realizację tego obowiązku muszą się składać działania, które wymagają stworzenia zasobu pomieszczeń tymczasowych, co wymaga podjęcia aktywności o charakterze gospodarczym, która nie jest związana z konkretnym stanem faktycznym, natomiast w konkretnej sytuacji faktycznej należy wskazać pomieszczenie, w którym dłużnik może znaleźć schronienie. Wskazanie takiego pomieszczenia oznacza zaoferowanie go dłużnikowi na podstawie umowy prawa cywilnego (np. użyczenia, najmu) albo umowy o korzystanie z usług świadczonych przez zakład administracyjny. Aktywność ta stanowi wykonywanie władzy publicznej, a zaniechanie tego obowiązku zaniechaniem obowiązku polegającego na wykonywaniu tej władzy. Niewykonanie przez gminę obowiązku służącego ochronie dłużnika, ze świadomością, że jego wykonanie warunkuje zrealizowanie publicznego prawa podmiotowego wierzyciela, jest zaniechaniem sprzecznym z prawem, może zatem rodzić odpowiedzialność na zasadach ogólnych. Sąd meriti podzielając całkowicie powyższe stanowisko doszedł do przekonania, iż co do zasady roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie. Z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, iż w sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności pozwanej za szkodą wyrządzoną powódce zaniechaniem wskazania pomieszczenia tymczasowego, a następnie noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Poza sporem pozostawało, iż małżonkowie D. utracili tytuł prawny do zajmowania lokalu położonego przy ul. (...) w G.. W wyroku nakazującym im opuszczenie i opróżnienie z rzeczy przedmiotowego lokalu nie przyznano im lokalu socjalnego. Wobec woli wierzyciela wykonania wyroku – eksmisji osób zajmujących lokal bez tytułu prawnego – zaktualizował się obowiązek gminy do zapewnienia pomieszczenia tymczasowego.

Zawiadomieni bowiem o wszczęciu egzekucji H. i M. D. podali, iż nie są w stanie opuścić lokalu, gdyż nie otrzymali oferty innego lokalu, a środki którymi dysponują nie pozwalają na jego zapewnienie. Do spełnienia swojego obowiązku – zapewnienia pomieszczenia tymczasowego - pozwana została wezwana pismem z 1 czerwca 2012 r. (data doręczenia 21 czerwca 2012 r.). Obowiązku tego nie wykonała. Pomimo kolejnego wezwania – po upływie okresu 6 m-cy – pozwana nie wskazała także noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. W okresie tym małżonkowie D. zajmowali lokal stanowiący własność powódki, nie uiszczając z tego tytułu opłat. Z kolei powódka ponosiła wszelkie opłaty na rzecz wspólnoty mieszkaniowej. Ze zgromadzonego materiału w sprawie wynika tymczasem, iż w przedmiotowym okresie powódka posiadała realną możliwość wynajęcia lokalu innym osobom, a w konsekwencji uzyskania czynszu i opłaty wynikającej z decyzji Dyrektora Oddziału (...) w K.. Fakt zajmowania lokalu przez małżonków D. spowodował poniesienie przez pozwaną szkody właśnie w wysokości odpowiadającej wysokości opłat jakie otrzymywałyby od najemcy. Sytuacja ta odpowiada warunkom wyrażonym w art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę. Szkada w niniejszym postępowaniu obejmuje to co powódka posiadałaby w swoim majątku gdyby pozwana wypełniła swój obowiązek, tj. wskazała pomieszczenie tymczasowe celem usunięcia dłużników z lokalu. Wówczas powódka posiadałaby możliwość wynajęcia przedmiotowego lokalu i uzyskania powyżej wskazanej kwoty z tym związanej (czynsz ponoszony na rzecz wspólnoty mieszkaniowej, opłata wynikająca z powoływanej decyzji). Zarzutami zgłoszonymi przez pozwaną przeciwko żądaniu powódki było ponadto nienależyte wykazanie dochodzonej kwoty, brak wykazania sposobu wyliczenia składników odszkodowania i zasadności naliczenia opłat pośrednich. Stanowiska tego nie podzielił Sąd orzekający. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż powódka dochodziła kwoty, którą sama poniosła na rzecz wspólnoty mieszkaniowej – jako właściciel lokalu. Kwota ta obejmowała wyłącznie stałą należność czynszową, której wysokość jest sumą opłat ponoszonych w oparciu o uchwałę wspólnoty mieszkaniowej oraz decyzję Dyrektora Oddziału (...) w K. w sprawie zmiany wysokości opłat za używanie lokali mieszkalnych, mocą której ustalono i wprowadzono z dniem 1 lipca 2010 r. dla zasobu administrowanego przez Oddział (...) w K. miesięczną opłatę za używanie 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego w wysokości 2,02 zł. W oparciu o uchwałę Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w G. kwota ta została powiększoną o kwotę zaliczki eksploatacyjnej, zaliczki na fundusz remontowy, zaliczki na centralne ogrzewanie oraz na eksploatację punktu świetlnego, dając łącznie kwotę 6,64 zł za 1 m² lokalu. Podstawę prawną dla takiego sposobu naliczenia opłaty za używanie lokalu stanowi § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 listopada 2010 r. w sprawie opłat za używanie lokali mieszkalnych będących w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej (Dz. U. Nr 233, poz. 1531), wydanego w oparciu o art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 206, poz. 1367). Sposób naliczenia opłaty za lokal wynika zatem z przepisów prawa a powódka uprawniona jest do pobierania opłat w ściśle określonej wysokości. W toku postępowania ustalono również, iż małżonkowie D. nie ponosili opłat na rzecz właściciela lokalu (powódki). Ich zaległości posiadają charakter wieloletni. Z zeznań świadków wynika, iż od 2009 r. prowadzona jest przeciwko nim egzekucja, która obejmuje okres od 2003 r. Uwzględniając wysokość należnej co miesiąc na rzecz powódki kwoty, jak też wysokość comiesięcznych kwot jakie są zajmowane na poczet zaległości, nie budziło wątpliwości Sądu, iż na moment wydania wyroku prowadzona egzekucja nie dotyczyła opłat objętych niniejszym postępowaniem. Poza sporem w sprawie pozostawała powierzchnia lokalu zajmowanego przez małżonków D., wskazana przez powódkę jako 57,62 m². Opłata czynszowa za lokal, jaką mogła uzyskać powódka w przypadku jego wynajęcia po opuszczeniu przez małżonków D. stanowi iloczyn powierzchni lokalu oraz kwoty 6,64 zł, a zatem wynosi 382,60 zł miesięcznie. Żądanie powódki obejmowało kwoty (z odsetkami z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia) 2.393,86 zł za okres od 22 czerwca 2012 r. do 22 grudnia 2012 r. (2.308,36 zł bez odsetek) oraz kwotę 1.673,27 zł za okres od 23 grudnia 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. (1.632,43 zł bez odsetek). Z uwagi na brak przepisu określającego termin, w którym gmina winna spełnić obowiązek zapłaty na rzecz właściciela odszkodowania z tytułu niedostarczenia pomieszczenia tymczasowego / lokalu, w kwestii odsetek zastosowanie znajduje art. 455 k.c. a podstawę prawną ich dochodzenia stanowi art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z brzmieniem pierwszego z powołanych przepisów jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Prawo do naliczania odsetek przysługiwało powódce zatem od upływu terminu określonego pozwanej

w doręczonych wezwaniach (7 dni), a dochodzona z tego tytułu kwota odsetek (85,50 zł i 40,84 zł - suma kwot: 17,95 zł, 10,63 zł, 8,31 i 3,95 zł), łącznie 126,34 zł, obejmuje okres nie poprzedzający terminów w jakich pozwana pozostawała w opóźnieniu.

Ostatecznie Sąd podzielił stanowisko pozwanej w zakresie dotyczącym tego, iż żaden z przepisów nie nakłada na gminę obowiązku natychmiastowego zaferowania lokalu socjalnego, wobec czego konieczny jest pewien okres na jego przygotowanie. Sąd miał na uwadze okoliczność, iż od wydania wyroku w przedmiocie eksmisji do czasu postępowania egzekucyjnego upłynął okres blisko 12 lat. W aktach brak dowodów, aby powódka zgłaszała wcześniej pozwanej zamiar wykonania orzeczenia. I choć żaden z przepisów obowiązku takiego na nią nie nakłada, to Sąd uznał, iż wobec doniosłości czynności jakie wobec tego podjąć musi pozwana oraz skali zjawiska, koniecznym jest umożliwienie pozwanej przygotowania do wykonania tego obowiązku. Zapewnienia lokalu od dnia następnego po wezwaniu zdaje się być niemożliwe do wykonania. Z tych też względów Sąd ostatecznie uznał, iż odpowiedzialność pozwanej za wyrządzoną szkodę rozpoczyna się po upływie okresu 3 miesięcy od wezwania, który to czas Sąd uznał za niezbędny dla umożliwienia zapewnienia lokalu tymczasowego. Z tych też względów Sąd uznał za zasadne zasądzenie dochodzonej kwoty za okres od 22 września 2012 r. do 22 grudnia 2012 r. (1.160,56 zł i odsetki w kwocie 42,99 zł) oraz od 23 grudnia 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. – (z uwzględnieniem odsetek - 1.673,27 zł), a to łącznie kwoty 2.876,82 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu – 31 maja 2013 r., dalej idące powództwo oddalając. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., przyjmując, iż powódka wygrała postępowanie w 70% i przegrała je w 30%.

Od powyższego wyroku powódka wniosła apelację, w części oddalającej powództwo. Zarzuciła w niej Sądowi naruszenie przepisów prawa materialnego w tym art.36, 37 a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP w zw. z art.6 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż żaden z przepisów prawa nie nakłada na gminę obowiązku natychmiastowego zaferowania lokalu socjalnego, co powoduje, iż konieczny jest pewien okres na jego przygotowanie; naruszenie art. 1046§4 k.p.c. poprzez pominięcie zapisów zgodnie z którymi komornik wstrzyma się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina właściwa ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu wskaże dłużnikowi tymczasowe pomieszczenie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy i naruszenie art.36, 37a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP w zw. z art. 6 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż wobec niedostarczenia przez pozwaną gminę lokalu socjalnego, powódka nie jest uprawniona do dochodzenia całej kwoty odszkodowania objętej pozwem. We wnioskach apelacyjnych skarżąca żądała zmiany zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo i zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.190,31zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu lub uchylenia zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo ponad kwotę określoną w punkcie 1 zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji i zasądzenia kosztów za obie instancje.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od niej na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych, na poparcie swojego stanowiska przedstawiając stosowną argumentację.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powódki odniosła częściowy skutek, jednakże zasadniczo nie z uwagi na zarzuty w niej podniesione.

Powołane w apelacji zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego należało uznać za chybione.

Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i zasadniczo prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania, znajdują one bowiem oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., wbrew twierdzeniom powódki. Wnioski tego Sądu co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści zebranych w sprawie dowodów, a zaferowanych przez obie strony. Dowody te zostały w sposób wnikliwy i staranny ocenione przez Sąd Rejonowy, równocześnie Sąd ten dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego nie uchybił zasadom ani logiki, ani też doświadczenia życiowego.

Równocześnie nie było podstaw, z uwagi na regulację art.381 k.p.c., do uzupełnienia na etapie postępowania odwoławczego, zgromadzonego w sprawie przez Sąd meriti materiału dowodowego. Sąd Okręgowy uznał, iż powód w dostatecznym stopniu nie uprawdopodobnił tego, iż potrzeba powołania dodatkowych wniosków dowodowych wynika dopiero w toku postępowania odwoławczego, równocześnie ich przeprowadzenie skutkowałoby wyjaśnieniem okoliczności koniecznych dla prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Z tych przyczyn Sąd drugiej instancji był uprawniony do pominięcia nowych dowodów zgłoszonych dopiero w postępowaniu apelacyjnym, albowiem zaszyły przesłanki określone przepisem 381 k.p.c. (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 797/00, Prok. i Pr. 2000, nr 10, poz. 42).

Jednakże Sąd Okręgowy, w okolicznościach niniejszej sprawy, uznał za niezasadne przyjęcie przez Sąd meriti, iż odpowiedzialność pozwanej za wyrządzoną szkodę rozpoczyna się po upływie okresu dopiero 3 miesiące od doręczenia wezwania pozwanej do wskazania tymczasowego pomieszczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego, w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, okres jednego miesiąca od doręczenia wezwania był okresem wystarczającym dla umożliwienia zapewnienia pomieszczenia tymczasowego przez pozwaną M. D. i H. D.. Trafnie przyjął Sąd Rejonowy, iż z uwagi na brak przepisu określającego termin, w którym gmina winna spełnić obowiązek zapłaty na rzecz właściciela odszkodowania z tytułu niedostarczenia pomieszczenia tymczasowego / lokalu, zastosowanie znajduje art. 455 k.c., a podstawę prawną dochodzenia odsetek stanowi art. 481 § 1 k.c.

W niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności pozwanej za szkodę wyrządzoną powódce zaniechaniem wskazania pomieszczenia tymczasowego, a następnie noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Poza sporem pozostawało, iż małżonkowie D. utracili tytuł prawny do zajmowania lokalu położonego przy ul. (...) w G.. W wyroku nakazującym im opuszczenie i opróżnienie z rzeczy przedmiotowego lokalu nie przyznano im lokalu socjalnego. Wobec woli wierzyciela wykonania wyroku – eksmisji osób zajmujących lokal bez tytułu prawnego – zaktualizował się obowiązek gminy do zapewnienia pomieszczenia tymczasowego. Do spełnienia swojego obowiązku – zapewnienia pomieszczenia tymczasowego - pozwana została wezwana pismem z 1 czerwca 2012 r., które doręczone zostało jej w dniu 21 czerwca 2012 r. Obowiązku tego nie wykonała. Pomimo kolejnego wezwania – po upływie okresu 6 m-cy – pozwana nie wskazała także noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. W okresie tym małżonkowie D. zajmowali lokal stanowiący własność powódki, nie uiszczając z tego tytułu opłat. Z kolei powódka ponosiła wszelkie opłaty na rzecz wspólnoty mieszkaniowej, równocześnie mając w przedmiotowym okresie czasu realną możliwość wynajęcia lokalu innym osobom, a w konsekwencji uzyskania czynszu i należnych opłat. Fakt zajmowania lokalu przez małżonków D. spowodował poniesienie przez pozwaną szkody właśnie w wysokości odpowiadającej wysokości opłat jakie otrzymywałyby powódka od najemcy. Sytuacja ta odpowiada warunkom wyrażonym w art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę. Zatem w niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanej ma swoje źródło w regulacji art. 417§1 k.c. W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, iż zobowiązania z czynów niedozwolonych mają co do zasady charakter bezterminowy, stąd stan opóźnienia w ich wykonaniu pojawia się dopiero wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 494/08, LEX nr 518079).

Wierzyciel wezwany do spełnienia świadczenia powinien uczynić to „niezwłocznie”. (...) nie oznacza jednak „natychmiast”, lecz bez nieuzasadnionego odwlekania. W terminie realnym, przy jego spełnieniu należy uwzględnić okoliczności miejsca i czasu, rodzaj i rozmiar świadczenia. Przyjmuje się, że czas potrzebny do spełnienia świadczenia musi być oceniany indywidualnie, a nie in abstracto. O zakresie pojęcia „niezwłocznego świadczenia” powinny decydować każdorazowo okoliczności konkretnego przypadku, analizowane zgodnie z ogólnymi regułami art. 354 i art. 355 k.c. Dopiero w ten sposób sprecyzowany termin stanowi podstawę formułowania zarzutu opóźnienia dłużnika i daje wierzycielowi roszczenie o zapłatę odsetek na podstawie art. 481 § 1 k.c. (wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/03, LEX nr 174217, wyrok SN z dnia 13 grudnia 2006 r., II CSK 293/06, LEX nr 453147 oraz A. Rzetecka-Gil, Komentarz do art. 455 Kodeksu Cywilnego LEX).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu meriti, iż żaden z przepisów nie nakłada na gminę obowiązku natychmiastowego zaoferowania lokalu socjalnego czy też, jak w niniejszej sprawie tymczasowego pomieszczenia, wobec czego konieczny jest pewien okres na jego przygotowanie, jednakże ustalony przez Sąd meriti termin trzech miesięcy był terminem zbyt długim. Za wystarczający Sąd Okręgowy uznał termin jednego miesiąca od wezwania. Od wydania wyroku w przedmiocie eksmisji do czasu postępowania egzekucyjnego upłynął okres blisko 12 lat, przy czym gmina brała udział w toku nie tylko postępowania eksmisyjnego dotyczącego lokalu zajmowanego przez małżonków D., ale także szeregu innych tego typu postępowań. W takiej sytuacji, należało uznać, iż powyższy okres był okresem wystarczającym, aby gmina poczyniła stosowne kroki w celu przygotowania się do realizacji ciężących na niej obowiązków wynikających z art.1046§4 k.p.c. Przewidziany w art. 1046 § 4 k.p.c. obowiązek gminy do wskazania tymczasowego pomieszczenia, w przypadku wykonywania obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego, powinien skutkować podjęciem szeregu systemowych działań, prowadzących do stworzenia zasobu pomieszczeń tymczasowych na terenie gminy i kompleksowego rozwiązania istniejącego problemu w zakresie ich braku. Zatem do podjęcia przez gminę aktywności o charakterze gospodarczym, która skutkowałaby możliwością po stronie gminy wskazania w stosunkowo krótkim czasie od wezwania podmiotu uprawnionego pomieszczenia, w którym dłużnik może znaleźć schronienie. Gmina w tym kierunku nie podjęła stosownych działań.

Zgodzić się należy z Sądem meriti, iż zapewnienia lokalu / pomieszczenia od dnia następnego po wezwaniu jest niemożliwe do wykonania, jednakże Sąd Okręgowy ostatecznie uznał, iż odpowiedzialność pozwanej za wyrządzoną szkodę rozpoczyna się po upływie okresu 1 miesiący od wezwania, który to czas Sąd uznał za niezbędny i równocześnie wystarczający dla umożliwienia zapewnienia przez pozwaną lokalu tymczasowego małżonkom D.. Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał za zasadne ostatecznie zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 3.657,10zł. Na kwotę tą składają się za okres od 22 lipca 2012 r. do 22 grudnia 2012 r. kwota w wysokości 1.912,97zł i odsetki od niej wyliczone w wysokości 70,86 zł, razem 1.983,83zł oraz od 23 grudnia 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. łącznie kwota 1.673,27zł przy uwzględnieniu należnych odsetek, co daje razem kwotę 3.657,10zł, z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu czyli 31 maja 2013 r. Dalej idące powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w jego punkcie 1 i 2, o tyle, iż w miejsce kwoty 2.876,82zł zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.657,10zł. Konsekwencją powyższego była także zmiana zaskarżonego wyroku w punkcie 3. Sąd Okręgowy, w oparciu o art.100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił pomiędzy strony koszty procesu, przy uwzględnieniu, iż powódka wygrała sprawę w ok. 90%, uznał, iż obciążają one ją w 10%, a pozwanego w 90% i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 663,60zł.

Zatem Sąd Okręgowy, mając na uwadze powyższe argumenty, uznał za chybione zarzuty podniesione w apelacji przez powódkę - naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.36, 37 a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP w zw. z art.6 k.c. oraz art. 1046§4 k.p.c.

Reasumując, Sąd Okręgowy z uwagi na powyższe wywody, na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i w oparciu o § 2 ust.1 i 2, § 6 pkt. 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu [Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349], stosunkowo rozdzielając pomiędzy strony koszty procesu. Przy uwzględnieniu, iż powódka apelację wygrała w 65%, zatem obciążają one ją w 35%, a pozwanego w 65%, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 129zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del). Żaneta Bloma – Wojciechowska SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz